EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Paisatge | Ignasi Cebrian | Actualitzat el 29/07/2013 a les 16:58

L'hort dels manresans

NATURA URBANA. El Poal i Viladordis sÃ³n l'horta histÃ²rica i actual de Manresa. Aquesta s'estÃ©n fins a les portes de la ciutat. Unes 600 hectÃ rees regades pel canal de la SÃ¨quia. SÃ³n espais agraris periurbans que han evitat el creixement residencial de la ciutat i, per la forma que tenen, sÃ³n els seus "pulmons".

La Sèquia, provinent de 26 quilòmetres al nord, arriba al llac del Parc de l'Agulla i es divideix en quatre canals: el canal de Viladordis, que rega la zona agrícola de Viladordis i del qual sortirà el canal de Santa Clara; el canal del Poal, que rega la part nord del Poal; el canal de la Talaia, que rega la part sud del Poal, i el canal dels Dipòsits. Tots els canals es subdivideixen en molts ramals, els ullals. I en quasi tots hi ha elements patrimonials: ponts, aqüeductes...

El regadiu de Manresa és un espai, un paisatge conformat per l'home, que hi ha portat l'aigua per regar les terres i cultivar-les, per fer agricultura de regadiu. Però la hidrologia natural hi persisteix. En el cas del Poal, és la riera del Poal, o torrent de Mas d'en Pla en el seu tram final, la que recull les aigües de rierols més petits. L'aigua circula, primer, sobre terres gruixudes vermelloses de gresos i margues; després sobre materials cada vegada més fins, graves, sorres, llims i argiles, a mesura que ens acostem al Cardener.

El canal del Poal, un dels ramals de la Sèquia que recorre la part nord.

La zona de Viladordis es troba a la conca del riu Llobregat. El torrent del Guix i el torrent del Grau reben les aigües sobreres dels recs i aboquen les seves aigües al torrent de Viladordis, que les lliura al Llobregat. Els sòls són gruixuts i molt similars als del Poal, menys en la part més situada al nord, on són menys profunds i on podem trobar conglomerats.

El Poal i Viladordis són autèntiques joies de l'Anella Verda de Manresa. Tenen un alt valor patrimonial, un gran valor agrícola i un alt valor paisatgístic i mediambiental. Des de fa 17 anys són considerades zones de protecció agrícola.

La Sèquia i els seus canals són una obra hidràulica única des de la seva construcció a partir de l'edat mitjana, d'aquí li ve l'alt valor patrimonial. I gràcies a les aportacions directes d'aigua, Viladordis i el Poal han esdevingut espais on encara es practica l'agricultura de regadiu: horticultura comercial i també d'autoconsum. Aquesta pràctica és un valor agrícola a tenir present.

El regadiu, sobretot l'horticultura comercial, és el que fa diferent aquest espai. Tanmateix, els darrers anys, sembla que la zona de regadiu manresà, sobretot el Poal, està perdent la seva idiosincràsia. La tendència és substituir regadiu per secà, bàsicament cereals: arrendant les terres a tercers i conreant grans extensions que donen uns rendiments immediats. Si s'abandona el regadiu, la Sèquia deixa de tenir cap sentit i esdevé només aigua canalitzada. En definitiva, és perd un paisatge singular i únic.

Els colors vermellosos de la terra dels horts de Viladordis.

El producte d'horta que surt d'aquests espais és de qualitat i de proximitat, i per tant sostenible, ambientalment parlant. Ens estalviem transports innecessaris si collim els aliments al costat de casa i fem un bon favor al medi ambient, contaminant menys. Caldria, per això, potenciar-ne el consum i fins i tot fer-ne marca. El regadiu, l'horta, és un espai poc conegut i per això cal promoure'n l'ús social i educatiu. L'hem de conèixer trepitjant-lo, fent passejades, i tastant-lo, menjant els tomàquets, enciams, cebes, calçots, coliflors, bròquils, patates, espinacs... comprats als

mercats i a les botigues del costat de casa.